

Smoor Chopin.....

en Mariakkerke

Oostende pianovirtuoso René Hostyn concerteerde maats voor koning Boudewijn

Op 28 oktober van het mobilisatiejaar 1939 geboren was René Hostyn een telg uit het gezin van drie dochters en drie zonen van Gustaaf en Margriet Vanheste. Met een muzikale moeder toonde René al heel vlug aan dat hij een rappen was op solfège-trappen en pianoklavieren, daardoor Chopin en Liszt vrij vlug aan zijn hart koesterend. Cinemacaissière Henriette Stommeleir werd ooit René's vrouwtje al gingen ze later met wederzijdse toestemming uit mekaar. Een huwelijk dat met drie dochters werd gezegend: Sabine (1964), Veronique (1967) en Ines (1968). De oudste had ambitie voor het klavier... maar omdat pa, volgens Sabine, veel te streng was zou de droom voor eeuwig tot niet ingeloste wens verzwinden.

Moeder was voor René Hostyn de grootste rijkdom op zijn ontdekkingsreis naar de klassieke muziek. Margrietje Vanheste, zoals zij in vriendenkring gekend was en die het conservatorium als gedegen pianiste verliet, deed er alles aan om haar muzikale geladenheid op haar kinderen over te zetten. „Als ik al te bed lag, liet zij klavierslierten van Johan-Sebastiaan Bach (vader Duitse toonkunst) en Franz von Liszt (grootste pianovirtuoos aller tijden) tegen muren en ramen botsen en glijden, wel wetend dat de goesting er bij mij al dik en wel inzat.” René Hostyn kreeg tijd om ontroering en fierheid als diepmenselijkste affecties te ervaren: als je voor Boudewijn I mag concerteren! Wanneer hij vandaag de Liebestraum van Liszt moet spelen — dé liefdesdroom van mama Margriet! — kan hij dat praktisch niet meer aan. Vier jaar na haar overlijden wordt de herinnering aan zijn unieke moeder hem inderdaad te machtig. Zonder een grein schaamtegevoel laat hij hete traantjes zó over zijn wangen gutsen...

— **Hield moeder je verrichting in het oog?**

— René: „Mijn broer Carlo en ik moesten van moeder onze lessen kennen vooraleer we naar bed mochten. Moeder was zeer streng en had geen oor voor het geblèr van mijn broer... Florimond Corsellis was een zeer goede leraar die ik, bij notenleer, nog als lesgever heb vervangen. Ik was toen nog geen 21 jaar.”

Vingerzetting en virtuositeit even belangrijk als de melodie

In die dagen mochten muziekstudies niet onderschat worden en was het niet zo evident dat men zo'n droom financieel aankon. René Hostyn is vrij duidelijk: moeder Margriet wilde graag een nazaat hebben die het in de muziek zou waarmaken. Had haar vader en kunstschilder Juvenal Vanheste het trouwens niet tot beroepsmuzikant gebracht...

— **Wat fascineerde jou zo in de piano?**

— René: „Waar trompettist, violist en de meeste andere muzikanten een begeleider nodig hebben, mag de piano het volmaakste instrument genoemd worden: alles zit erin!”

— **Hogerop... betekende 'koninklijk' Brussel...**

— René: „'t Was moeder die wou dat ik in de hoofdstad naar het koninklijk conservatorium toog: het niveau is veel hoger. In Oostende kun je geen Liszt of Chopin aan, eenvoudig omdat je het technisch nog niet machtig bent. In Brussel moet je de speciale oefeningen doornemen die Brahms ooit voor piano schreef. Moeilijkheid: er bestond aldaar nog geen Vlaamstalige afdeling. Maar moeder hielp alles te vertalen, want de muziekgeschiedenis was ook in het Frans. Ik kreeg evenwel de tijd de taal van onze zuiderburen te leren.”

— **Spelen virtuositeit en vingerzetting grotere rol dan het muziekwerk zelf?**

— René: „Bij grote werken zal dit meer dan eens het geval zijn. Zo ging romanticus Franz von Liszt nogal de acrobatische toer op! Frédéric Chopin, gestorven op zijn 39ste, bracht romantiek voor gevoelige zielen: muziek die je met hart en ziel moet spelen. In werkelijkheid heb je muzikanten die technici zijn en muzikanten die met gevoel spelen. Neem wijlen Jozef Berden, die zijn supporters had en zijn orgelklanken nogal tegen de St. Jozefsmuren liet dreunen, en Stefaan Dombrecht die het in de Petrus- en Pauluskerk mee op gevoel begreep.”

— **Concertpianist, what's in a name?**

— René: „Concert staat voor klassieke muziek. Onder le

ding van Fernand Terby heb ik nog in het BRT-orkest gespeeld. Zelf had ik een voorkeur voor Serge Rachmaninoff, wiens pianoconcerto's zeer gekend zijn en vaak in de koningin Elisabethwedstrijd voorkomen. Ik geraakte bekend door het begeleiden van verdienstelijken van genoemde wedstrijd en deed concertzalen aan in London, Lausanne, Amsterdam, Genève, Frankrijk en Duitsland.”

— **Een optreden dat je nooit zult vergeten?**

— René: „Dat was in de Welvelgense Cortina. Voor 2000 mensen speelde ik de Rapsodie van George Gershwin... die op twee bispen werd onthaald!”

Wolfgang Mozart vond de tijd om na barok en exotisme ons „Die Zauberflöte” als zuiverste opera cadeau te toen. Wolfgang stierf eenzaam. Zo alleen dat in de sneeuwstorm enkel een hondje achter de lijkkoets liep. Op zijn sterfbed had Mozart nochtans een superbe „Requiem” als vaarwel achtergelaten.

— **Hebben muzikanten het ook nu nog altijd moeilijk om de eindjes aan mekaar te knopen?**

— René: „Als je je talent kunt combineren met een functie in het onderwijs — lees vast inkomen — dan gaat dat al een flink stuk beter. Uitsluitend van concerten leven in

België kan eenvoudig niet. Al wie aan de koningin Elisabethwedstrijd meedeed, geeft les in een koninklijk conservatorium in ons land, ofwel in het buitenland. Trouwens, als je hier in België een tournee maakt ben je gauw ten einde toe.”

— **Is de prijs voor hoger niveau uiteindelijk niet een beetje té hoog... Hebben Koentjes en Dana's het niet gemakkelijker?**

— René: „Zo kun je het stellen: het is een ander genre muziek waarbij een acrobatische Liszt niet vandoen is. Klassieke muziek moet je graag doen... en je moet dagelijks oefenen en studeren. Zoveel uren die eigenlijk niet te betalen zijn...”

— **'t Grootste genot in je muzikale loopbaan?**

— René: Resultaat behalen in het publiek. Als je tien concerten geeft en er is één die mislukt, dan ben je een slechte pianist. Het was er bij mij nooit om te doen zoveel mogelijk concerten te geven. Ik wilde altijd, in de allereerste plaats perfect werk afleveren...”

— **Wat zegt jou het accordeon, piano der armen?**

— René: „Ik hoor dit al bij al zeer volkse instrument zeer graag. Mijn genegenheid ervoor legde ik voor altijd vast in een eigen schilderwerkje „De accordeonist”, dat ik een ereplaats gaf...”

Naar jeugd en carrière kende René Hostyn twee grote liefdes: muziek en Mariakerke. Hij kreeg de kans alle geuegten te smaken van de wijk met volkse figuren als Thuurtje Vanhoutte, Kamiel Dehouck, Boele Vander Cruysen, kanaalzwemmer Pierre Van Vooren... en den AS.

Mariakerke werd iets té veel stad...

Zijn pampertijd bracht René door in de Aartshertogstraat, waar hij veel op de schoot van de nonnekes mocht zitten. Hierna ging hij naar de *Sepapè*-stadsschool, met meester

Debuck die — mét vrouwtjelijef — bij de kinderen als *buk en geite* over de tong gingen.

— René: „Mariakerke zal voor mij wel altijd mijn innigste souvenir blijven, mijn schoonste tijd. Het stoort mij dat die sfeer er vandaag niet meer is. We woonden langs de Nieuwpoortsteenweg 489 in het ouderlijke, zeer grote huis alwaar je vanuit het dakvenster duinen en zee kon zien. Stel je voor dat ASO toen nog tegenaan de Soldatenberg voetbalde... en Nesten op de hoek van Elisabethlaan en Nieuwpoortsteenweg een tamelijk grote hofstede boerde. Met paard en kar was hij uit het straatbeeld niet weg te slaan. Vandaag is Mariakerke evenwel veel te veel 'stad'...”

— Folklore zoveel men wilde?

— René: „Mensenlijef! In de autoarme dagen slenterden de

viswuvetjes met hun karretjes langs de straten. De tijd dat de wijven, lang gerokt en in blote benen, niet gegeneerd waren hun *streultje* op straat te doen. Hoe het mogelijk was? Voor een keer maken we er geen tekeningetje van...”

— Mariakerke van Thuurtje Vanhoutte...

— René: „In de tijd van Thuurtje Vanhoutte was er aan folklore geen nood. Denk maar aan Dikke Qvick, Kromme Leon en ja, ook cafébazinne Maria-zonder-broek uit de Aartshertogstraat. Er was de kerkbarak aan de Nieuwpoortsteenweg — vandaag collegegebouw — waar pastoor Borre, de kleine, en onderpastoor Foré, de grote, op zichzelf een toneelacte waard waren. Borre had valse tanden... en als hij preekte, hield hij altijd zijn zakdoek voor de mond. Op zekere dag zaten mijn broer en ik dicht bij de preekstoel, toen Borres tanden uit zijn mond vlogen. Hij had zijn 's' iets te fel gearticuleerd. Gelukkig

konden wij meneer pastoors kleinood opvangen...”

Hostyn-Boys background van muzikale familie...

Als we het mogen hebben over een muzikale stamboom dan stond die, voor wat René Hostyn betreft, ooit aan de Alfons Pieterslaan nr. 5. Daar runden grootvader August, grootmoeder Mie Ramon en zoon een loodgieterswinkel met personeel. Een handelszaak die evenwel al even erg van folklore was doordrongen.

— René: „In de 30'er jaren werden de Hostyn-Boys er geboren: je had grootvader August voor het slagwerk; vader Gustaaf (trompet); Julien

(klarinet), Jerome (trompet) en Fernand (accordeon). Tijdens de oorlog hebben de Hostyn-Boys nog in de Casanova (hoek Langestraat/Hertstraat) opgetreden, alwaar mijn moeder als pianiste van de partij was.”

— Grootvader en moeder wezen je de muziek aan?

— René: „Ongetwijfeld, de Hostyn-Boys brachten nogal luim en muziek bij jong en oud: op vraag van de Zusters van Liefde en andere liefdadigheidswerken. Het was dan ook normaal dat ik al van mijn negende naar het conservatorium trok en via Florimond Corcellis de weg naar de *7 Sleutels* insloeg. Vroeger een dwingend noodwendigheid, is deze dril vandaag niet meer nodig en zijn de fa- en sol sleutel rijkelijk voldoende. Hiermee is het niveau van de student gevoelig verlaagd... en is bij het begeleiden het spontaan verhogen of verlagen van een toon er zeker niet gemakkelijker op geworden.”

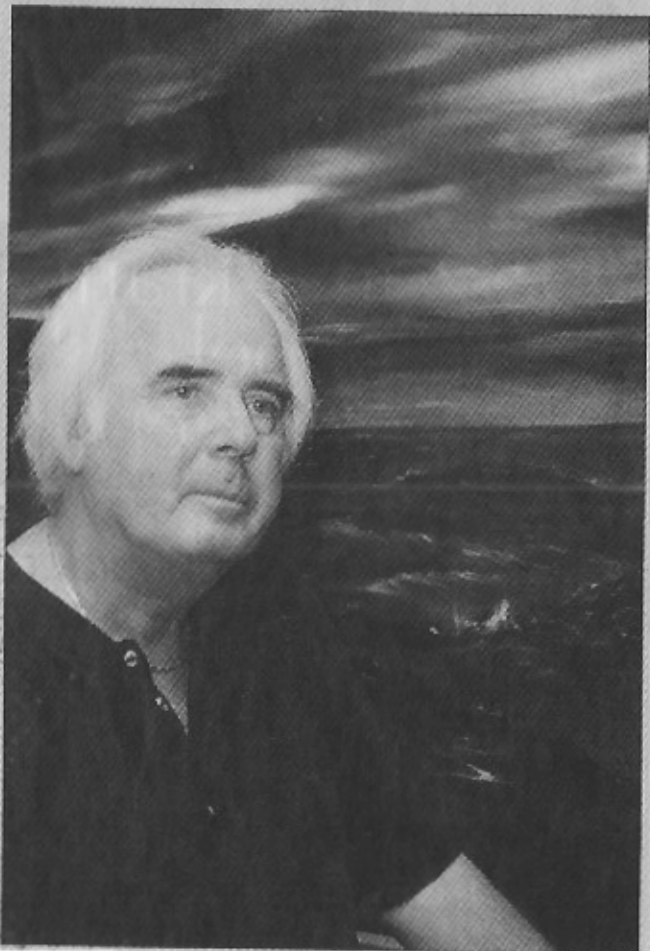
Componeren met penseel en palet

— Concertpianist René Hostyn die als muzikant naar de moeilijkste noten mikte, vooral als het „Islamy” betref van de Rus M. Balakiew, pikte nog een ander kunstgevoel mee vanuit familieverband: bezetenheid en aanvoelen van het kunstschilderen. Hiervoor had beroepsmuzikant en grootvader Juvenal Vanheste het voorbeeld gegeven.

Welnu, René Hostyn was bij momenten zodanig bezeten door penseel en palet, dat hij zelfs ooit exposeerde.

— **Nooit eraan gedacht kunstschilder te worden?**

— **René:** „Ik beklaag het me zeker niet pianist te zijn geworden. Al was het een hard leven. Dat neemt niet weg dat kunstschilderen wel een grote bekoring zou zijn, voor het geval je het allemaal zou mogen herdoen. Omdat penseel en palet zich evenzo lenen tot componeren. Voor de schildersezel kan ik mij best romanticus voelen.”

Aan thema's heeft René Hostyn als kunstschilder nooit een tekort gehad: daar zorgt zijn Mariakerke toch wel voor zeker! Gang en kamermuren hangen vol woelige baren, lokkende horizonten en hemelen naar waar zelfs Bachs en Beethovens, Chopins, Mozarts en Liszts van tijd hun heetste hoera's zwaaiden...

Een unieke foto die naast het eigenlijke gebeuren, twee elgenheden in zich draagt: de jonge twintiger René Hostyn die zopas de Prijs Kenipel Bulcke behaalde naast Dolf van Glabbeke, niet te vergeten Oostendse burgemeester en naorlogse hernieuwer van de Koningin der Badsteden, die in het schepencollege terug de galakledij invoerde. We hadden het over een gemeenzaamheid tussen Frédéric Chopin en René Hostyn: beiden waren ze verschrikkelijk gevoelig aan romantiek... en beiden werden ze een long weggenomen. Chopin stierf vrij jong op zijn 39ste.

Net als Chopin long weggenomen

De allereerste handzetting werd René Hostyn ooit aangeleerd in het Oostendse muziekconservatorium door Juliette Herreys, een oudere dame die technisch leerde articuleren met de vingers, maar door haar leerling nog om wat anders gememoreerd wordt: ze stonk verdomd naar look...

Uiteindelijk verliet René Hostyn het Oostendse conservatorium met grote onderscheiding. In onze badplaats zou hij de Prijs Kenipel Bulcke — naar gerenommeerd kunstschilder genoemd — behalen. Met grote onderscheiding speelde hij de vijf uitgestoken werken.

James Ensor speelde ooit fluit op het dak van zijn huis

Onze concertpianist uitte zich in de loop der jaren ook minzaam naar de gewone mens toe. Zo heeft hij nog met graagte ooit de gitaar betokkeld en speelde hij als pianist in het Brugse dansorkest Crescendo. Ter gelegenheid van 100 jaar Oostends Muziekconservatorium begeleidde René Hostyn de kandidaat-fluitisten.

Gezongen? Ja, dat deed hij ook... maar niet als solist in een zaal. Bij de Landmacht in het Duitse Siegen was hij een beetje koster... en je weet als je het orgel aanraakt, moet je automatisch ook het liturgisch gezang als taak erbij nemen. Wat je nu niet direct van een concert-pianist verwacht, maar René Hostyn is bij machte — op het gehoor — zijn piano te stemmen.

Een familiaal weetje dat René Hostyn nog kwijt wil: „James Ensor zou ooit een tekening gemaakt hebben voor grootvader Juvenal Vanheste, waarmee de kunstschilder bevriend was. Van zijn kant zou opa Juvenal ooit verteld hebben dat James Ensor soms op het dak van zijn (Mariakerkse?) huis fluit zat te spelen.